

Ευστράτιος Φλεμετάκης
Περιφερειακός Σύμβουλος Κρήτης
Πρόεδρος ΠΑΝΕΤΑΙΚ

*Ευστράτιος
Φλεμετάκης*

Video

ΠΑΝΕΤΑΙΚ

Ο Αναπτυξιακός Βραχίονας για τον Επανα- σχεδιασμό του Πρωτογενούς Τομέα στην Κρήτη

Η Περιφερειακή Αναπτυξιακή Εταιρεία Κρήτης, (ΠΑΝΕΤΑΙΚ), αποτελεί σήμερα έναν από τους πιο ενεργούς και πολυδιάστατους φορείς περιφερειακής ανάπτυξης στη χώρα. Όπως αναφέρεται χαρακτηριστικά στην ομιλία, η εταιρεία λειτουργεί ως «συνδετικός κρίκος στο οικοσύστημα καινοτομίας της Περιφέρειας Κρήτης» και έχει ως αποστολή την υλοποίηση έργων που εστιάζουν στον πρωτογενή τομέα, στο περιβάλλον, στον τουρισμό, στον πολιτισμό, στην κυκλική οικονομία και στην κοινωνική οικονομία. Με την Περιφέρεια Κρήτης να κατέχει το πλειοψηφικό πακέτο και τον Οργανισμό Ανάπτυξης Κρήτης να συμμετέχει με 44%, η ΠΑΝΕΤΑΙΚ λειτουργεί ως ο επίσημος αναπτυξιακός βραχίονας της Περιφέρειας, αναλαμβάνοντας την ωρίμανση, υλοποίηση και υποστήριξη έργων στρατηγικής σημασίας.

Από την 1η Ιανουαρίου 2026 η εταιρεία εντάσσεται στους λοιπούς φορείς της γενικής κυβέρνησης, ακολουθώντας το νέο λογιστικό πλαίσιο. Όπως σημειώνεται, «αυτό μας έχει κάνει λίγο πιο δυσκίνητους, διότι πρέπει πλέον να έχουμε προϋπολογισμό και να κινούμαστε στα πλαίσια των δημοσίων υπηρεσιών», χωρίς όμως αυτό να ανακόπτει τον αναπτυξιακό της ρόλο. Αντίθετα, η εταιρεία έχει ενισχύσει τη θεσμική της υπόσταση και την ικανότητά της να υλοποιεί μεγάλης κλίμακας έργα.

Στον πρωτογενή τομέα, η ΠΑΝΕΤΑΙΚ έχει αναπτύξει στενές συνεργασίες με κορυφαίους ερευνητικούς φορείς, όπως το Πολυτεχνείο Κρήτης και ο ΕΛΓΟ-Δήμητρα. Ενδεικτικό παράδειγμα αποτελεί το έργο για το κρητικό αβοκάντο, όπου υλοποιούνται δράσεις για τη δημιουργία πιστοποιημένου φυτωριακού υλικού, τη βελτίωση των μετασυλλεκτικών διαδικασιών και την επιστημονική τεκμηρίωση της ποιότητας, με στόχο την ενίσχυση της προστιθέμενης αξίας του προϊόντος. Παράλληλα, η εταιρεία αξιοποιεί την τεχνητή νοημοσύνη για τη δημιουργία ολοκληρωμένης αλυσίδας αξίας στην ελαιοκομία, διασφαλίζοντας την παραγωγή ελαιολάδου «πλούσιου σε βιοφαινόλες με μεγάλη αξία», ενώ σε συνεργασία με τον ΣΕΔΗΚ υλοποιεί το πρόγραμμα των ελαιοδιαδρομών.

Ιδιαίτερη σημασία έχει το πρόγραμμα αναγέννησης της κρητικής τυροκομίας, μια πρωτοβουλία που για πρώτη φορά καλύπτει ολόκληρη την αλυσίδα αξίας, «από την παραγωγή του γάλακτος έως και την πρόσβαση στις αγορές». Με προϋπολογισμό 120.000 ευρώ, το έργο στοχεύει στη μεταφορά της παράδοσης στην ψηφιακή εποχή, μέσα από χαρτογράφηση κόστους, ενίσχυση της ανθεκτικότητας των παραγωγών, στόχευση αγορών υψηλής αξίας, επιστημονική τεκμηρίωση και σύγχρονο branding.

Στον τομέα της κυκλικής οικονομίας, η ΠΑΝΕΤΑΙΚ συμμετέχει στο μεγάλο ευρωπαϊκό πρόγραμμα CCS Boost, προϋπολογισμού 12 εκατομμυρίων ευρώ, το οποίο ενέταξε την Κρήτη στις κυκλικές περιφέρειες της Ευρώπης. Το έργο αφορά την αξιοποίηση υποπροϊόντων γεωργίας, κτηνοτροφίας και μεταποίησης τροφίμων, με την Κρήτη να αποτελεί τον πρώτο πιλότο, ενώ ακολουθούν η Ιταλία, η Γερμανία και η Πορτογαλία.

Στον πολιτισμό και την αξιοποίηση υποδομών, η εταιρεία έχει αναλάβει τη διαχείριση του μικρού υδροηλεκτρικού σταθμού της Αγυιάς, ο οποίος έχει μετατραπεί σε έναν ζωντανό εκπαιδευτικό και

πολιτιστικό χώρο. Εκεί υλοποιούνται εκπαιδευτικά προγράμματα για την ενέργεια και τις ΑΠΕ, δράσεις STEM, escape rooms, θερινός κινηματογράφος, μουσικακό θέατρο και προγράμματα βιοποικιλότητας σε περιοχή Natura. Η επισκεψιμότητα ξεπερνά τους 3.500 μαθητές ετησίως, ενώ ο χώρος έχει ήδη λάβει αναγνώριση στη VerdeTech και προετοιμάζεται φάκελος για την ένταξή του στις ευρωπαϊκές διαδρομές βιομηχανικής κληρονομιάς.

Στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας, η ΠΑΝΕΤΑΙΚ σχεδίασε και υλοποίησε τον πρώτο περιφερειακό μηχανισμό στήριξης κοινωνικής οικονομίας στην Ελλάδα, δημιουργώντας 25 νέες κοινωνικές επιχειρήσεις και παρέχοντας τεχνική υποστήριξη, συμβουλευτική και εργαλεία οργάνωσης. Το έργο αναγνωρίστηκε από το αρμόδιο υπουργείο ως πρότυπο για τις υπόλοιπες περιφέρειες της χώρας, δημιουργώντας ένα νέο μοντέλο περιφερειακής ανάπτυξης.

Στον τουρισμό, η εταιρεία επαναπροσδιορίζει την τουριστική εμπειρία της Κρήτης, δίνοντας έμφαση στην ενδοχώρα, στην πεζοπορία, στον πολιτισμό και στη βιωσιμότητα. Έχει δημιουργήσει 600 χιλιόμετρα πεζοπορικών διαδρομών, ποδηλατικές διαδρομές, δράσεις προσβασιμότητας για ΑμεΑ και καινοτόμα προγράμματα για ψηφιακούς νομάδες, όπως το Joint Out, που στοχεύει στη μετατροπή του επισκέπτη σε προσωρινό κάτοικο.

Με ένα χαρτοφυλάκιο που παράγει γνώση, αξία και κουλτούρα συνεργασίας, η ΠΑΝΕΤΑΙΚ «συνθέτει την επόμενη μέρα για την Περιφέρεια Κρήτης και δημιουργεί μια υπεραξία για τον τόπο και τους ανθρώπους», όπως αναφέρεται στο κείμενο. Μέσα από συνέργειες με ακαδημαϊκά ιδρύματα, δήμους και φορείς, η εταιρεία διαμορφώνει ένα νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα που συνδυάζει την καινοτομία, την παράδοση και τη βιωσιμότητα, προετοιμάζοντας την Κρήτη για τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες της επόμενης δεκαετίας.

